

Salgs – og leveringsbetingelser, AB18 – Januar 2021

1. Aftalegrundlag

1.1. Almindelige betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed (AB 18) finder anmeldelse mellem parterne med de fravigelser der fremgår af nærværende salgs- og leveringsbetingelser. Nærværende betingelser er gældende med mindre fravigelser af betingelserne er tydeligt og udtrykkeligt angivet i tilbud eller ordrebekræftelse.

1.2. Ved ordre forudsættes vores "Ordrebekræftelse" og de heri anførte bilag, herunder vort "Tilbud", samt bilag anført heri, at være gældende aftalegrundlag. Hertil skal tilbuddet betragtes som et samlet tilbud. Såfremt kun dele af tilbuddet accepteres, kræver det Fårup betonindustri (FBI) tiltrædelse.

1.3. For tilbud og ordrer gælder i øvrigt Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 117 af 5. februar 2013, og gældende leverandørbrugsanvisning.

1.4. For tilbud og ordrer gælder i øvrigt "Almindelige betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed (AB 18)" i det omfang bestemmelserne heri ikke er i modstrid med nærværende salgs- og leveringsbetingelser, ordrebekræftelsen eller FBI's tilbud.

1.5. Vedr. tolerancer for elementer henvises til håndbøgerne "Hvor går grænsen" udgivet af Dansk Byggeri (www.tolerancer.dk).

1.6. FBI er berettiget til helt eller delvist at lade arbejdet udføre af underentreprenører. Ligeledes er FBI berettiget til at transportere alle rettigheder og forpligtelser i henhold til kontrakten til tredjemand.

2. Leveringsomfang

2.1. Enhver leverance omfatter kun de i tilbuddet/ordrebekræftelsen nævnte ydelser. Ved uoverensstemmelse mellem udbudsmaterialet og tilbuddets/ordrebekræftelsens specifikationer gælder det i tilbuddet/ordrebekræftelsens anførte.

2.2. Såfremt byggebeskrivelser udgør en del af aftalegrundlaget, er det kun de relevante afsnit om betonelementleverancen, (og montagen såfremt dette er indeholdt i tilbud), der indgår i aftalegrundlaget.

2.3. FBI's tilbud og ordre omfatter ikke entreprenørprojektering iht. AB18 §17, udover det som er beskrevet iht. valgte elementprojekteringsmodel efter "fordeling af projekteringsydelse og ansvar ved leverance og montage af elementer af beton og letklinkerbeton, A113 4. udgave Molio 2021".

2.4. Elementarealer beregnes som største længde*største bredde uden fradrag for udsparinger.

Huldæk beregnes med bredde 1,2m og 2,4m og tagplader/ribbedæk i bredden 2,4m.

3. Mellemsalg

3.1. Uanset bestemmelserne i AB18 §5 stk.5, gælder for den i tilbuddet angivne leveringstid, at såfremt denne ikke kan overholdes grundet indgang af andre ordrer, der kommer inden Købers accept, forbeholder FBI sig helt eller delvist at træde tilbage fra sit tilbud.

4. Projektgrundlag

4.1. For at kunne levere til aftalt pris og tid forudsættes, at FBI modtager det endelige, sammenhængende og fyldestgørende projektmateriale i omfang svarende til den aftalte projekteringsmodel til den aftalte tid. Omkostninger til webhotel er ikke indeholdt i FBI's leverance.

4.2. Endeligt projekteringsgrundlag forudsættes modtaget i pdf- og dwg-format. Evt. tegningsudtræk fra 3D modeller er ikke indeholdt i FBI's leverance. FBI's tegninger og andre dokumenter leveres digitalt og i henhold til FBI's standard herunder ikke som 3D model.

4.3. FBI's projekteringsydelse udføres i henhold til fordeling af projekteringsydelse og ansvar ved leverance og montage af elementer af beton og letklinkerbeton, A113 4. udgave Molio 2021, idet den aftalte projekteringsmodel fremgår af FBI's tilbud eller ordrebekræftelse. Foreligger projektgrundlaget til FBI ikke fuldstændigt på det aftalte tidspunkt, jf. pkt. 4.1, udskydes elementproduktionen og levering, indtil FBI igen har ledig kapacitet.

4.4. Tegninger fremsendt til gennemsyn, forudsættes modtaget retur indenfor 5 arbejdsdage. Herefter vil elementproduktion blive påbegyndt i henhold til fremsendte tegninger for kundens ansvar.

4.5. FBI leverer statiske beregninger i henhold til FBI-standard.

4.6. Rettelser eller ændringer fra Køber til projektmateriale efter den aftalte sluttermin for endeligt projektmateriale vil ikke blive indarbejdet i projektet uden særskilt aftale, herunder vedrørende evt. tidsmæssige og økonomiske konsekvenser.

5. Projektgrundlag – Forsinkelse

5.1. Foreligger det nødvendige projektmateriale ikke i endelig, korrekt og entydig form iht. Pkt. 4.1 og pkt.

4.2, på det aftalte tidspunkt, forbeholder FBI sig ret til at udskyde projektering, produktion, levering og evt. montage indtil FBI igen har ledig kapacitet, uden at kunden kan fremsætte økonomisk krav overfor FBI. Aftalte sanktionsgivende terminer overfor FBI bortfalder.

5.2. Bygherre/kunden er forpligtet til at betale erstatning og/eller kompensation til FBI for de tab, der opstår ved udskydelsen, herunder blandt andet kompensation/tab for den udnyttede produktionskapacitet i den oprindeligt planlagte produktionsperiode.

5.3. Køber betaler en bod pr. arbejdsdags forsinkelse af projektmateriale. Dagbod udgør 1% af kontraktsummen ekskl. Moms. Den samlede dagbod kan dog maks 10% af kontraktsummen.

5.4. Foreligger det nødvendige projektmateriale ikke iht. pkt. 4.1 og pkt. 4.2 kan FBI frit vælge at påbegynde optegning, produktion og montage for at begrænse forsinkelsen. Evt. efterfølgende omprojektering, som det senere modtagne endelige projektmateriale giver anledning til, udføres i regning efter medgået tid.

5.5. Erstatning i forbindelse med købers forsinkelse af projektmateriale, faktureres løbende med en betalingsfrist på 5 arbejdsdage, uanset de i øvrigt aftalte betalingsbetingelser.

6. FBI's – Forsinkelse

6.1. Ved forsinket levering i forhold til den endelige aftalte detaillidsplan skyldes forhold, som

udelukkende kan lastes FBI, er eneste sanktionsform dagbod, jf. AB 18 § 40, stk. 2, i henhold til nærmere aftale herom. FBI kan heller ikke på andet grundlag holdes ansvarlig for evt. ventetider, mistet udnyttelse af kraner og lignende. Måtte tredjemand (bygherrens underentreprenører mv.) rette krav imod FBI herfor, er bygherren/kunden forpligtet til at friholde FBI. Dagbod udgør maks. 1% af kontraktsummen ekskl. moms og ekskl. ekstraarbejder. Forsinkelse beregnes som antal arbejdsdage fra aftalt sluttermin indtil leverance/arbejder er færdigmeldt. FBI er alene ansvarlig for overskridelse af mellemterminer, såfremt der er aftalt særlig dagbod herfor. Sådant dagbod skal beregnes af 1% af kontraktværdien af den forsinkede delydelse. Måtte FBI, uagtet overskridelse af mellemtermin, overholde sluttermin, bortfalder evt. dagbod for overskridelse af mellemtermin altid.

6.2. Finisharbejder efter slutterminen anses ikke som forsinkelse.

6.3. Ved udgivelse af tidsplaner (arbejdsplaner, leveringstidsplaner og lign.), hvori FBI's slutleveringstermin udskydes, ændres sanktionsgivende dato som minimum tilsvarende, medmindre bygherre/kunden straks skriftligt tilkendegiver andet.

7. Elementmodtagelse – Forsinkelse og udsættelse

7.1. Hvis bygherre/kunden ikke er i stand til at modtage elementerne i henhold til aftalt tidsplan, skal der ske omgående skriftlig underretning til FBI.

7.2. Hvis modtagelsen af elementer forsinkes i forhold til aftalt tidsplan, kan FBI med 5 arbejdsdages varsel kræve, at der oprettes et mellemlager. De hermed forbundne omkostninger betales af bygherre/kunden. Elementer, der placeres på mellemlager, anses for leveret og bygherre/kunden bærer herefter risikoen for elementerne.

7.3. Såfremt FBI kan tilbyde lagerkapacitet, debiteres bygherre/kunden i henhold til den til enhver tid gældende prisliste, som kan findes på Fårup Betonindustri A/S hjemmeside. Såfremt bygherre/kunden udskyder, udsætter eller i øvrigt er i forsinkelse forinden elementer er produceret, forbeholder FBI sig ret til at regulere pris på ikke producerede elementer til gældende markedspris. Medfører udskydelsen, udsættelsen eller forsinkelsen i

Øvrigt mistet udnyttelse af produktionskapacitet, er FBI berettiget til erstatning opgjort efter AB 18 § 43, stk. 1 uanset årsag til udskydelse. Såfremt det er nødvendigt med supplerende kran, f.eks. mobilkran til omlæsning, skal udgifterne hertil tillægges ovennævnte lagerleje.

8. Levering – Sted, risiko, ventetid

8.1. Ved salg af elementer "ab fabrik" er leveringsstedet købers vogn på fabrik. FBI bærer risikoen for elementerne til og med læsning.

8.2. Ved salg af elementer "frit under kran" på byggeplads er leveringsstedet så nær brugsstedet, som fuldt læsset vogn kan køre på jævnt og bæredygtigt underlag. Det er købers ansvar, at kravene til byggepladsvej og leveringssted er opfyldt. Leveringsstedet skal af sikkerhedshensyn være plant, vandret og bæredygtigt også for sættevogne med støtteben. FBI bærer risikoen for elementerne, indtil vognen er nået leveringsstedet.

8.3. Elementer leveres på vogn på byggepladsen i hele læs. Elementerne læses under hensyntagen til produktions- og transporttekniske forhold. Dette indebærer blandt andet, at små elementer ligger oven på store. Der forudsættes plan og bæredygtig kørevej frem til leveringsstedet. Der er indregnet op til 1 time til aflæsning. Ventetid ud over 1 time faktureres køber pr. påbegyndt ½ time. Der henvises til den til enhver tid gældende prisliste, som kan findes på Fårup Betonindustri A/S hjemmeside.

8.4. For at sikre rettidig og gnidningsfri leverance ønskes der fremsendt en montererækkefølge, hvorefter FBI udarbejder læselister som fremsendes til afkald af elementerne. Montererækkefølge sendes til FBI gerne før produktionsopstart og senest 1 uge efter. Hvis der herefter ændres i rækkefølgen, kan det betyde udskydelse af leveringstid, hvilket FBI ikke kan gøres ansvarlig for, ligesom FBI kan rejse krav om dækning af omkostninger og tabt dækningsbidrag i forbindelse hermed.

Afkald af elementer skal ske senest kl. 10.00, 5 hverdage før leveringsstart. Ved senere bekræftelse kan det blive umuligt at overholde de ønskede leveringstider. Ændring/udskydelse af afkaldt læs skal ske senest kl. 13.00 dagen før oprindelig levering. I

visse politikredse er der begrænsninger på transport af lange/store elementer, som kan medføre, at elementerne skal aflæsses uden for normal arbejdstid.

8.5. Risikoen overgår til køber ved produktets levering. Dette gælder, uanset om FBI helt eller delvist har påtaget sig at betale fragtomkostninger mm. Opbevaring/oplagring af produkter hos FBI efter købers ønske sker for købers risiko. FBI er forpligtet til på kundens anmodning og for dennes regning at tegne ønsket transportforsikring.

9. Modtagekontrol

9.1. Køber skal ved levering, (risikoen overgang), af elementerne på vogn skriftligt kvittere for modtagelsen samt ankomst- og afgangstid, samt foretage modtagekontrol og straks skriftligt påtale synlige fejl og mangler, herunder skader.

9.2. Senest ved afslutning af montagen af det enkelte læs skal Køber foretage endelig modtagekontrol og skriftligt påtale synlige fejl og mangler, som ikke forventeligt kunne konstateres ved overtagelse i pkt. 11.1. I alle tilfælde skal fejl og mangler påtales senest 5 arbejdsdage efter modtagelsen af det enkelte læs.

9.3. Det er Købers pligt at foretage den nødvendige fotodokumentation ved reklamationer samt indgå aftale med FBI vedrørende udbedringstidspunkt, udbedringsmetode, omfang og ansvarsfordeling inden evt. arbejde igangsættes.

10 Reklamation

10.1. Såfremt elementerne er fejlbehæftede eller beskadigede, skal Køber straks reklamere dette overfor FBI. Dette skal foretages skriftligt med fotodokumentation samt angivelse af elementnummer og/eller entydig placering i byggeriet.

10.2. Reklamationer skal være modtaget før overdragelse til anden entreprenør.

10.3. Ved fejl og mangler har FBI ret til, efter eget valg, at foretage udbedring eller yde økonomisk kompensation til køber. Køber forpligter sig til at acceptere de ændringer, der er forbundet med en evt. reparation, så længe disse ikke har væsentlig betydning for bygningens holdbarhed, stabilitet og funktionalitet. Evt. kompensation kan aldrig overstige værdien af det element hvor manglen optræder.

10.4. FBI kan ikke gøres ansvarlig for evt. revnedannelser forårsaget af svind. Køber anbefales at følge anvisningerne i BIH's vejledning om forebyggelse af revner i elementer.

11. Ansvarsbegrænsning/force majeure

11.1. FBI's eventuelle erstatningsansvar for skader opstået under montage, skader som følge af mangler ved leverancen eller øvrige ansvarspådragende forhold, er begrænset til forsikringssummen på FBI's til enhver tid gældende ansvarsforsikring.

11.2. FBI fraskriver sig ethvert ansvar for eventuelle mangler, skader samt følgerne heraf, som kan henføres til FBI i forbindelse med afhjælpning af mangler, uklarheder eller lignende ved det projektmateriale, som køber har udleveret til FBI i henhold til pkt. 4.1

11.3. Følgende omstændigheder medfører ansvarsfrihed for FBI, såfremt de forhindrer aftalens opfyldelse, eller gør opfyldelsen urimelig byrdefuld: Arbejdskonflikt, strejker, lockout og enhver anden omstændighed, som FBI ikke er herre over, såsom, men ikke begrænset hertil, brand, krig, offentlige pålæg, beslaglæggelse, mangel på transportmidler, uregelmæssighed i forsyningen af strøm, vand og andre forsyningskilder, almindelig vareknaphed samt mangler ved eller forsinkelse af leverancer fra leverandører, som skyldes nogle af de i dette punkt nævnte omstændigheder.

11.4. Såfremt mangelfri eller rettidig levering ændres midlertidig ved en eller flere af de nævnte omstændigheder, udskydes leveringen i et tidsrum svarende til ændringens varighed med tillæg af en efter omstændighederne rimelig periode til normalisering af forholdene. Leveringen til den således udskudte leveringstid anses i enhver henseende for rettidig.

11.5. FBI er kun ansvarlig for leverancens skade på personer og ting samt for tab af forsørger i henhold til den til enhver tid gældende lovgivning herom. Herudover påtager FBI sig intet ansvar for leverancens skadeforvoldelse, ligesom FBI i intet tilfælde er ansvarlig for drifttab, avancetab eller lignende indirekte tab eller andre økonomiske konsekvenstab.

11.6. Kunden skal holde FBI skadesløs i den udstrækning, FBI pålægges ansvar overfor tredjemand for sådan skade og sådant tab, som FBI efter nærværende salgs- og leveringsbetingelser ikke overfor kunden er ansvarlig for.

11.7. FBI er ikke ansvarlig for skade forvoldt af FBI's produkter på ting, som FBI's produkt eller ydelse er gjort til en del af, er indarbejdet i, sammenføjet med eller på anden måde forbundet med.

11.8. Hvis tredjemand fremsætter krav mod en af parterne om erstatningsansvar i henhold til dette punkt, skal denne part straks underrette den anden herom. Kunden er forpligtet til at lade sig sagsøge ved den samme domstol eller voldgiftsret, som behandler erstatningskrav, der er rejst mod en af dem på grund af skade eller et økonomisk tab, som påstås forårsaget af produktet.

11.9. Kunden kan kun hæve aftalen med henvisning til ansvarsfrihed – force majeure, såfremt kunden dækker ethvert tab, som FBI derved lider.

12. Pris og regulering af kontraktsum

12.1. Entreprisensummen er fast for den del af arbejdet, der udføres inden 12 måneder fra tilbudsdagen. Alle priser og ydelser er ekskl. Moms.

12.2. Ved ændringer i leverancens/entreprisens omfang, udformning, tidsmæssige forhold og-/eller ved forsinket modtagelse af det endelige, sammenhængende og fyldestgørende projektmateriale i forhold til tilbud og ordrebekræftelse, vil kontraktsummen blive reguleret. Pris- og tidsændringer vil blive opgjort løbende og/eller efter, at FBI's projektering, levering/montage er afsluttet.

12.3. Regulering ift. AB18 §34-35 vil ske senest i forbindelse med slutopgørelsen.

13. Betaling

13.1. Der betales forlods 10% af kontraktsummen ekskl. moms, senest 8 dage netto efter FBI's ordrebekræftelse er modtaget uagtet den aftalte betalingsmetode. Beløb modregnes pro rata i betalingerne.

13.2. FBI har ret til betaling jf. princippet i AB 18 § 36 stk. 1 og stk. 4, 1. pkt. Betaling skal ske på grundlag af fremsendte á conto fakturaer, hvori FBI er berettiget til af fakturere for alle færdigproducerede elementer. Sidste rettidige betalingsdato er lb. md. + 15 dage netto fra fakturadato.

13.3. Ved betaling efter AB 18 § 36, stk. 3, udarbejdes betalingsplan i henhold til det aftalte leveringsprogram.

14. Sikkerhedsstillelse

14.1. Det forudsættes, at køberen stiller den i AB 18 § 10 nævnte sikkerhed. Dette skal ske senest 8 arbejdsdage efter modtagelse af ordrebekræftelse. En manglende sikkerhedsstillelse er en hævebegrundende misligholdelse fra FBI's side. Ved FBI's ophævelse af kontrakten, er kunden forpligtet til at betale de udgifter, som FBI måtte have i forbindelse med forarbejdet.

14.2. FBI stiller gerne sikkerhed efter nærmere aftale iht. AB 18 § 9.

15. Montage

15.1. Omfatter tilbuddet eller ordrebekræftelsen også montage, gælder desuden den til enhver tid gældende udgave af FBI's montageforudsætninger samt Dansk Byggeris Standardforbehold.

16. FBI's kvalitetssikring

16.1. FBI udfører løbende kontrol af elementproduktionen i henhold til produktcertifikat der overvåges af Dancert, der er akkrediteret af Danak. Kontrol og prøvning herudover er ikke medregnet i tilbuddet/ ordren. Kun FBI's kvalitetssikring er gældende for denne levering/entreprise.

16.2. Indstøbningsdele, der leveres af kunden som bygherreleverance, skal som hovedregel være CE-mærket. Alternativt skal FBI have dokumentation for, at indstøbningsdelene er udført iht. gældende normer. Indstøbningsdelene skal være behørigt mærket, og dokumentationen skal foreligge til en ved ordre nærmere aftalt tid – dog senest på modtagelsesdagen.

16.3. For elementer støbt hos FBI's underleverandører er det kvalitetssikring for det pågældende produktionssted, der er gældende.

17. Værneting og lovvalg

17.1. Enhver tvist, der måtte opstå mellem parterne, skal afgøres efter dansk ret ved voldgift, medmindre FBI bestemmer, at tvisten skal afgøres ved de ordinære domstole. Skal sagen afgøres ved voldgift, skal voldgiftsretten sættes i Randers og i øvrigt etableres efter reglerne i AB 18, § 69. Skal sagen afgøres ved de ordinære domstole, anlægges sagens ved FBI's værneting, Retten i Randers.